

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

PADOME

PADOMES ATZINUMS

(2008. gada 4. marts)

par atjaunināto Austrijas stabilitātes programmu 2007.–2010. gadam

(2008/C 74/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 3. punktu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU.

- (1) Padome 2008. gada 4. martā izskatīja atjaunināto Austrijas stabilitātes programmu 2007.–2010. gadam.
- (2) Dažu pēdējo gadu laikā Austrijā bija vērojama stabila ekonomiskā izaugsme, kas pārsniedza citu euro zonas valstu vidējo izaugsmi. Tā kā privātā patēriņa pieaugums bija lēns, izaugsmi galvenokārt veicināja neto eksports un investīcijas. Pastāvīga darba algu mērenība palīdzēja saglabāt stabilas cenas, vienlaikus uzlabojot ārējo konkurētspēju.

Austrijas darba tirgus darbojās labi, bezdarba līmenis bija viens no zemākajiem ES un vispārējais nodarbinātības līmenis pārsniedza Lisabonas stratēģijā izvirzīto 70 % mērķi. Tomēr gados vecāku darbinieku nodarbinātības līmenis ir daudz zemāks par ES vidējo rādītāju. Valsts parādam pārsniedzot 60 % no IKP, vispārējais valsts budžeta deficīts kopš 2005. gada samazinās, taču sabalansēta budžeta pieņemšana tika atkārtoti atlikta. Ilgtspējīga valsts finanšu konsolidācija būs arī atkarīga no fiskālo attiecību starp dažādiem pārvaldes līmeņiem pārskatīšanas, jo šobrīd tās ir pārāk sarežģītas un nepārskatāmas.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1055/2005 (OV L 174, 7.7.2005., 1. lpp). Šajā tekstā minētie dokumenti ir pieejami tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

- (3) Programmas pamatā esošais makroekonomikas attīstības scenārijs paredz reālā IKP pieauguma palēnināšanos no 3,4 % 2007. gadā vidēji līdz 2,5 % atlikušajā programmas periodā. Izvērtējot šobrīd pieejamo informāciju ⁽¹⁾, šis scenārijs šķiet balstīts uz ticamiem pieņēmumiem par izaugsmi. Ievērojot pārtikas un naftas cenu pēdējās izmaiņas, inflācija var izrādīties augstāka par programmā prognozēto, taču pastāvīgai darba algu mērenībai būtu jāsekmē augsta konkurētspējas līmeņa saglabāšana.
- (4) Pēdējā stabilitātes programmā vispārējās valdības budžeta deficīts 2007. gadā tiek lēsts 0,7 % apmērā no IKP, salīdzinot ar iepriekšējā programmā izvirzīto mērķi 0,9 % no IKP. Izvirzītā mērķa pārsniegšanu galvenokārt izraisīja labākas cikliskās izmaiņas nekā plānots, ieņēmumiem pārsniedzot budžetā paredzētos, ar ko nelielā mērā tika kompensēts lielāku nekā plānots izdevumu pieaugums. Jo īpaši, ieņēmumi no darba algu un uzņēmumu nodokļa, kā arī no kapitāla ienākuma nodokļiem nodrošināja lielākus ieņēmumus, nekā bija paredzēts. Padome atzīmē, ka kopumā 2007. gada budžeta izpilde var tikt uzskatīta arī par vispārīgi atbilstīgu Eurogrupas 2007. gada aprīlī pieņemtajām budžeta politikas ievirzēm.
- (5) Galvenais vidēja termiņa budžeta stratēģijas uzdevums ir līdz 2010. gadam sasniegt vidēja termiņa mērķi (VTM) — sabalansēts budžets strukturālā izteiksmē (t. i., cikliski korigēt, neskaitot vienreizējus un citus pagaidu pasākumus). Vispārējās valdības maksājumu bilancē plānotas izmaiņas no deficīta 0,7 % apmērā no IKP 2007. gadā līdz pārpalikumam 0,4 % apmērā no IKP 2010. gadā, veicot korekciju perioda otrajā pusē. Sākotnējais pārpalikuma palielinājums ir plānots nedaudz mazāks — par 0,9 % no IKP šajā laika posmā. Strukturālās bilances deficīts, ko aprēķina atbilstīgi kopīgi saskaņotai metodikai, starp 2007. un 2009. gadu samazināsies par aptuveni 1 procentpunktu no IKP ⁽²⁾. Konsolidācija lielā mērā atkarīga no izdevumu samazināšanas, kur galvenie faktori ir sociālo izdevumu ierobežošana un administratīvās reformas ieguvumi. Salīdzinājumā ar iepriekšējo programmu, kas paredzēja gandrīz sasniegt VTM 2009. gadā, atjauninātajā programmā plānotā korekcija pārceļta uz perioda otro pusi, neskatoties uz labvēlīgākiem izaugsmes rādītājiem 2007. gadā. Tiek plānots, ka valdības kopējais parāds, kas 2007. gadā tiek lēsts kā gandrīz 60 % no IKP Līguma sākotnējās vērtības, programmas laikā turpinās samazināties par 4,5 procentpunktiem.
- (6) Risks attiecībā uz programmā ietvertajām budžeta prognozēm 2008. gadam kopumā šķiet sabalansēts, taču budžeta izpilde 2009. un 2010. gadā var būt sliktāka par plānoto, neskatoties uz ticamām makroekonomiskajām prognozēm. Jo īpaši, programmā nav sniegta pietiekama informācija par pasākumiem, kas veicami, lai ieviestu būtiskus izdevumu ierobežojumus, kas paredzēti pēdējos divos programmas gados, lai arī izdevumu rādītāju samazināšanos veicinās 2004. gada pensiju reformas rezultātā panāktais bezdarba pabalsta ietaupījums. Turklāt nav skaidrs, kā paredzētais vēlamais izdevumu apjoms visā programmas darbības laikā nosegs plānotos papildu izdevumus izglītības, pētniecības un attīstības, kā arī infrastruktūras jomās, lai gan nav skaidrs, cik efektīva būs plānotā valsts pārvaldes darbības uzlabošana.

Visbeidzot, programmā paredzēts nodokļu samazinājums 2010. gadā, neparedzot uzkrājumu veidošanu tā finansēšanai. Risks attiecībā uz paredzamajām valsts parāda rādītāju izmaiņām kopumā šķiet sabalansēts, jo, no vienas puses, programmā paredzēto korekcijas veikšanu apdraud iespējami augstāks nekā plānots budžeta deficīts, taču, no otras puses, nominālais IKP var izrādīties lielāks par prognozēto.

- (7) Ievērojot šo riska novērtējumu, programmā ietvertā budžeta stāvoklis var izrādīties nepietiekams, lai nodrošinātu VTM sasniegšanu līdz 2010. gadam, kā tas paredzēts programmā. Tomēr visā programmas darbības laikā tiks saglabāta pietiekama drošības rezerve, lai nodrošinātos pret deficīta pārsniegumu virs normatīva 3 % no IKP, ņemot vērā normālas makroekonomiskas svārstības. 2008. gadā paredzētais korekcijas temps programmā izvirzīto VTM sasniegšanai ir nepietiekams, un tas ir būtiski jāpalielina, lai nodrošinātu Stabilitātes un izaugsmes pakta ievērošanu, kas nosaka, ka ekonomikas uzplaukuma laikā ikgadējam strukturālās bilances uzlabojumam jāpārsniedz 0,5 % no

⁽¹⁾ Jāatzīmē, ka novērtējumā galvenokārt ņemta vērā Komisijas dienestu rudens prognoze un Komisijas novērtējums par 2007. gada oktobra valsts reformu programmas īstenošanas ziņojumu.

⁽²⁾ Ja papildu izdevumi militārajam aprīkojumam tiek uzskatīti par vienreizēju pasākumu (kā tas atspoguļots programmā, uz ko norāda pārskata tabula šē turpmāk, lai arī Komisijas dienesti tā neuzskata), strukturālās bilances korekcija būtu par 0,2 procentpunktiem mazāka nekā gadījumā, ja šie vienreizējie pasākumi netiktu ņemti vērā.

IKP. Korekcijas temps 2008. gadā neatbilst 2007. gada aprīļa Eurogrupas pieņemtajām budžeta politikas ievirzēm. Padome arī atzīmē, ka 2008. gadā plānotā korekcija arī neatbilst Eurogrupas 2007. gada aprīlī pieņemtajām budžeta politikas ievirzēm. Pēc 2008. gada plānotā korekcija jāpastiprina ar īpašiem pasākumiem izdevumu ierobežošanai.

- (8) Attiecībā uz valsts finanšu ilgtspēju Austrijas riska līmenis šķiet zems. Iedzīvotāju novecošanas ietekme uz budžetu ilgtermiņā ir zemāka nekā vidēji ES, vienlaikus ilgtermiņā paredzams, ka pensijas izdevumu daļa IKP samazināsies. Programmā aplēstā budžeta pozīcija 2007. gadā ir labāka nekā sākuma pozīcija iepriekšējā programmā, kas samazina novecojošo iedzīvotāju grupu paredzēto ilglaicīgo ietekmi uz budžetu. Programmā paredzēta liela sākotnējo pārpalikumu apjoma saglabāšana vidējā termiņā arī veicinās valsts finanšu ilgtspējības riska samazināšanos.
- (9) Stabilitātes programma kopumā atbilst 2007. gada oktobra valsts reformu programmas īstenošanas ziņojumam. Pievēršoties pasākumiem, kuriem ir tieša ietekme uz budžetu, gan stabilitātes programmā, gan īstenošanas ziņojumā paredzēta izdevumu novirzīšana uz izaugsmi orientētām jomām, tādām kā pētniecība un attīstība, infrastruktūra un izglītība. Tāpat īstenošanas ziņojumā ietverta informācija par reformām valsts administrācijā, veselības aprūpē sistēmā, kā arī par jaunas vidēja termiņa budžeta struktūras ieviešanu, kas ir būtiski elementi virzībā uz stabilitātes programmā paredzēto budžeta konsolidāciju.
- (10) Programmas budžeta stratēģija daļēji saskan ar valstu ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādņēm, kas iekļautas integrētajās pamatnostādnēs un euro zonas dalībvalstu pamatnostādnēs budžeta politikas jomā, kuras sagatavotas Lisabonas stratēģijas kontekstā, jo strukturālie uzlabojumi nešķiet pietiekami VTM sasniegšanai.
- (11) Attiecībā uz prasībām par sniedzamajiem datiem, kas norādītas rīcības kodeksā par stabilitātes un konverģences programmām, programmā sniegti visi obligātie un lielākā daļa fakultatīvo datu ⁽¹⁾.

Kopumā jāsecina, ka, ņemot vērā potenciālam tuvas izaugsmes apstākļus, programmā paredzēta lēna virzība uz vidēja termiņa mērķa (VTM) sasniegšanu, korekcijas veicot galvenokārt perioda otrajā pusē un pamatojoties uz nepilnīgi noteiktiem izdevumu ierobežojumiem. Pastāv risks, ka budžeta mērķi pēc 2008. gada un VTM līdz programmas perioda beigām var netikt sasniegti. Ir risks, ka pēc 2008. gada noteiktos budžeta mērķus varētu neizpildīt un VTM nesasnēgt līdz programmas perioda beigām. Atjauninātajā programmā nav paredzēti uzkrājumi 2010. gadā paredzētās nodokļu samazināšanas finansēšanai. Tiek paredzēts, ka valdības parāds būs samazinājies gandrīz 60 % no IKP atsaucēs vērtības 2007. gadā un turpmākajos gados turpinās pakāpeniski samazināties. Ar valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspēju saistītais risks Austrijas gadījumā tiek novērtēts kā zems. Ar valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspēju saistītais risks Austrijai tiek novērtēts kā zems.

Ievērojot iepriekš minēto novērtējumu, Austrija tiek aicināta izmantot budžeta deficītu 2007. gadā, kas ir nedaudz mazāks nekā plānots, lai pastiprinātu veikto korekciju 2008. gadā, kā arī lai programmas pēdējos divos gados paredzēto korekciju sasaistītu ar konkrētiem un pietiekamiem pasākumiem, tostarp ar plānotās nodokļu reformas finansējumu. Tādējādi, VTM jāsasniedz ātrāk, nekā paredzēts programmā, jo īpaši stingrāk piemērojot izdevumu ierobežojumus un izmantojot jebkurus neparedzētos nodokļu ieņēmumus budžeta konsolidācijai.

Padome arī atzīmē, ka šādas darbības atbilstu 2007. gada aprīlī Eurogrupas pieņemtajām fiskālās politikas ievirzēm.

Galveno makroekonomikas un budžeta prognožu salīdzinājums

		2006	2007	2008	2009	2010
Reālais IKP (izmaiņas %)	SP 2007. g. nov.	3,3	3,4	2,4	2,5	2,5
	COM 2007. g. nov.	3,3	3,3	2,7	2,4	n.d.
	SP 2007. g. mar.	3,1	2,7	2,3	2,5	2,6

⁽¹⁾ Konkrēti nav sniegti dati par atsevišķām parāda-deficīta korekcijas komponentēm, kā arī par dažiem elementiem finanšu ilgtermiņa ilgtspējā.

		2006	2007	2008	2009	2010
SPCI inflācija (%)	SP 2007. g. nov.	1,5	1,9	2,0	2,0	2,0
	COM 2007. g. nov.	1,7	1,9	1,9	1,8	n.d.
	SP 2007. g. mar.	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
Starpība starp potenciālo un faktisko ražošanas apjomu ⁽¹⁾ (% no potenciālā IKP)	SP 2007. g. nov.	- 0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
	COM 2007. g. nov. ⁽²⁾	- 0,4	0,4	0,8	0,8	n.d.
	SP 2007. g. mar.	- 0,3	0,1	- 0,1	0,1	0,3
Tīrais aizdevums/ aizņēmums salīdzinājumā ar citām pasaules valstīm (% no IKP)	SP 2007. g. nov.	3,2	3,5	3,7	3,7	3,7
	COM 2007. g. nov.	3,3	4,6	5,2	5,3	n.d.
	SP 2007. g. mar.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Vispārējās valdības bilance (% no IKP)	SP 2007. g. nov.	- 1,4	- 0,7	- 0,6	- 0,2	0,4
	COM 2007. g. nov.	- 1,4	- 0,8	- 0,7	- 0,4	n.d.
	SP 2007. g. mar.	- 1,1	- 0,9	- 0,7	- 0,2	0,4
Primārā bilance (% no IKP)	SP 2007. g. nov.	1,5	2,0	2,1	2,3	2,8
	COM 2007. g. nov.	1,4	1,7	1,8	2,0	n.d.
	SP 2007. g. mar.	1,9	2,0	2,1	2,6	3,1
Cikliski koriģētā bilance ⁽¹⁾ (% no IKP)	SP 2007. g. nov.	- 1,2	- 0,9	- 0,8	- 0,4	0,1
	COM 2007. g. nov.	- 1,2	- 1,0	- 1,0	- 0,8	n.d.
	SP 2007. g. mar.	- 1,0	- 0,9	- 0,7	- 0,2	0,2
Strukturālā bilance ⁽³⁾ (% no IKP)	SP 2007. g. nov.	- 1,2	- 0,7	- 0,6	- 0,4	0,1
	COM 2007. g. nov.	- 1,2	- 1,0	- 1,0	- 0,8	n.d.
	SP 2007. g. mar.	- 1,0	- 0,8	- 0,4	- 0,2	0,2
Valdības kopējais parāds (% no IKP)	SP 2007. g. nov.	61,7	59,9	58,4	57,0	55,4
	COM 2007. g. nov.	61,7	60,0	58,4	57,2	n.d.
	SP 2007. g. mar.	62,2	61,2	59,9	58,5	56,8

Piezīmes:

(1) Komisijas dienestu veikts programmā norādītā ražošanas apjomu starpības un cikliski koriģēto bilanču pārreķins, balstoties uz programmās sniegto informāciju.

(2) Balstās uz aplēsto potenciālo pieaugumu 2,2 % apmērā 2006. gadā un 2,4 % no 2007. līdz 2009. gadam.

(3) Cikliski koriģēta bilance, ņemot vērā vienreizēja rakstura un citus pagaidu pasākumus. Saskaņā ar pēdējo programmas atjauninājumu vienreizējie un citi pagaidu pasākumi veido 0,2 % no IKP 2007. un 2008. gadā un 0,1 % no IKP 2009. gadā; visi palielina deficītu (izdevumi militāram aprīkojumam). Komisijas dienestu rudens prognozē nav vienreizēju un citu pagaidu pasākumu, jo Komisijas dienesti neuzskata šos izdevumus militāram aprīkojumam kā vienreizēju pasākumu.

Avoti:

Stabilitātes programma (SP), Komisijas dienestu 2007. gada rudens ekonomiskās prognozes (COM); Komisijas dienestu aprēķini.